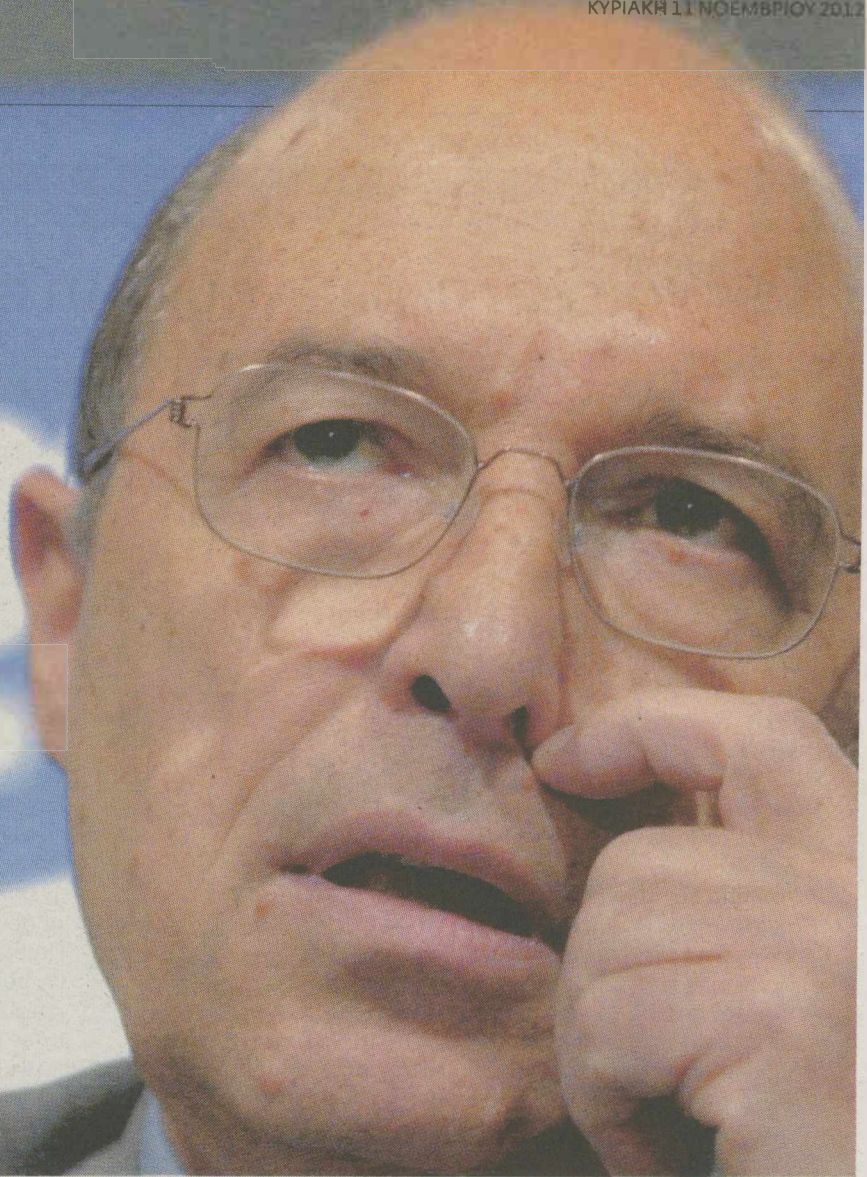

Εντονη κριτική στις ηγεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της ευρωζώνης για τη διαχείριση της κρίσης χρέους τόσο στο ευρωπαϊκό όσο και στο ελληνικό επίπεδο περιέχει το νέο βιβλίο του κ. Κ. Σημίτη με τίτλο «Ο εκτροχιασμός» (εκδόσεις Πόλις) που κυκλοφορεί αύριο. Ο πρώην πρωθυπουργός όμως συνδυάζει την κριτική αυτή με μια σφοδρή επίθεση στις ελληνικές κυβερνήσεις των τελευταίων ετών και ιδιαίτερα στην κυβέρνηση του κ. Γ. Παπανδρέου και στον ίδιο προσωπικά για τους πολιτικούς χειρισμούς και τις αποφάσεις που έλαβε κατά τη διάρκεια των 25 μηνών που κυβέρνησε τη χώρα.

ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ

Ο πρώην πρωθυπουργός ασκεί στο νέο βιβλίο του «Ο εκτροχιασμός» έντονη κριτική στους ευρωπαίους και στους Έλληνες ηγέτες για τη διαχείριση της κρίσης χρέους

«Ο Γιώργος Παπανδρέου απέτυχε»

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

«Η κυβέρνηση του ΠαΣοΚ, υπό τον Γ. Παπανδρέου, απέτυχε στην προσπάθειά της να ελέγξει την οικονομική κρίση στη χώρα και να δρομολογήσει την πορεία προς την ανάπτυξη» αναφέρει ο κ. Κ. Σημίτης στη σελίδα 283 του νέου βιβλίου του με τον λιτό μα εύγλωπτο τίτλο «Ο εκτροχιασμός». «Η στάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το μνημόνιο συντέλεσαν σημαντικά σ' αυτή την εξέλιξη με την αναποφασιστικότητά τους και τον εσφαλμένο σχεδιασμό που επέβαλαν. Αλλά η κυβέρνηση φέρει μεγαλύτερο μέρος της ευθύνης. Αποδείχθηκε κατώτερη των περιστάσεων».

«Ο εκτροχιασμός» είναι ένα βιβλίο 600 σελίδων που εντυπωσιάζει για την έκταση της έρευνας, την έμφαση στη λεπτομέρεια και το βάθος της ανάλυσης των γεγονότων και των πρωτοβουλιών στην Ελλάδα και στην Ευρώπη των τελευταίων τριών ετών. Παράλληλα είναι σαφές ότι θα προκαλέσει σχόλια και αντιδράσεις εξαιτίας της σκληρής κριτικής που ασκείται τόσο στον κ. Γ. Παπανδρέου όσο και στον κ. Κ. Καραμανλή, τον οποίο θεωρεί υπεύθυνο της διαλυτικής πορείας της χώρας μετά το 2004 που κατέληξε στο αδιέξοδο του 2009.

Με δυσκολία καλύπτεται η αποδοκμασία του κ. Σημίτη στις λογές «πρωτοβουλίες» της κυβέρνησης Παπανδρέου, στις οποίες εντοπίζει παντελή έλλειψη σοβαρότητας. «Δεν πείθει» τονίζει μια χώρα που αίφνης αποφασίζει πώς να δράσει «υπό την πίεση μιας συνάντησης όπως το Νταβός, η οποία αποβλέπει κυρίως στην καλλιέργεια δημοσίων σχέσεων». Αναφέρεται στη συνάντηση του Νταβός του Ιανουαρίου 2010, η οποία θεωρείται σημείο καμπής για την αλλαγή στάσης του κ. Παπανδρέου.

Γράφει δηκτικά για τους «αμερικανούς συμβούλους» του κ. Παπανδρέου που «δεν γνωρίζουν τον τρόπο λειτουργίας της Ένωσης» και στους οποίους συμπεριλαμβάνει και τον νομπελίστα κ. Τζόζεφ Στίγκλιτζ, ο οποίος, όπως αναφέρει ο κ. Σημίτης, «υποστήριξε στις ιδιωτικές συζητή-

σεις του την άποψη ότι η Ελλάδα θα πρέπει να αποχωρήσει από τη ζώνη του ευρώ». Υπενθυμίζει ότι ο κ. Παπανδρέου αναρωπόταν στις αρχές του 2010: «Γιατί δεν προσφεύγουμε στο ΔΝΤ; Λαμβάνουμε ήδη τα μέτρα του ΔΝΤ χωρίς τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από αυτό». Εκφράζει έντονη καχυποψία για τις σχέσεις της τότε κυβέρνησης με τις ΗΠΑ και την πληροφορία ότι πριν από την προσφυγή στον Μηχανισμό, στις 22 Απριλίου 2010, υπήρξε τηλεφώνημα του κ. Γ. Παπακωνσταντίνου με τον αμερικανό υπουργό Οικονομικών κ. Τ. Γκάιτνερ. «Ποιος ο λόγος να ρωτά η Ελλάδα τις ΗΠΑ αν θα ενεργοποιήσει τις ρυθμίσεις που συμφωνήσαμε με τους Ευρωπαίους;» θέτει το ερώτημα ο κ. Σημίτης. «Το τηλεφώνημα αφήνει να εννοηθεί προηγούμενες συνεννοήσεις με τις ΗΠΑ και αναζήτηση «συμμάχων» εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίς αποτέλεσμα». Αντικρούει τη φράση που είπε ο κ. Παπανδρέου στο Καστελόριζο στις 23.4.2010: «Τελικός προορισμός

«Η στάση της Ε.Ε. και το μνημόνιο συντέλεσαν σημαντικά σ' αυτή την εξέλιξη με την αναποφασιστικότητά τους και τον εσφαλμένο σχεδιασμό που επέβαλαν. Αλλά η κυβέρνηση φέρει μεγαλύτερο μέρος της ευθύνης. Αποδείχθηκε κατώτερη των περιστάσεων»

μας είναι να απελευθερώσουμε την Ελλάδα από επιτηρήσεις και κηδεμονίες». «Τα μεγαλόπνοα αυτά λόγια» λέει ο κ. Σημίτης «ήθελαν να συγκαλύψουν το γεγονός ότι η Ελλάδα, παρά τα όσα ισχυριζόταν ο Πρωθυπουργός, δεν είχε ανακτήσει την αξιοπιστία της και αποδεχόταν γι' αυτόν τον λόγο μια επιτήρηση πολύ σκληρότερη από όσες είχε

γνωρίσει από το 1974 και μετά».

Ο πρώην πρωθυπουργός θεωρεί τις προβλέψεις του πρώτου μνημονίου για τη μείωση του ελλείμματος και την επιστροφή στις αγορές το 2012 «εξωπραγματικές», αποτέλεσμα απειρίας, ανικανότητας, προχειρότητας και κάκισης διαπραγματεύσεως της κυβέρνησης με την τρόικα. Επιπλέον κατηγορεί ευθέως την τότε κυβέρνηση ότι καθυστέρησε την προετοιμασία για την αναγκαία αναδιάρθρωση του χρέους αφήνοντας αιχμές ότι αυτό ίσως οφειλόταν στο γεγονός ότι «οι επιχειρηματίες που έλεγχαν τις τράπεζες φοβούνταν μήπως χάσουν τον έλεγχο των τραπεζών τους». Τέλος, ο κ. Σημίτης κατακρίνει τον κ. Παπανδρέου για την περυσινή πρόταση δημοψηφίσματος, την οποία χαρακτηρίζει «ανεπίτευκτη επιπολαιότητα». «Ο Πρωθυπουργός ήθελε να ταυτίσει το θέμα της δικής του αμφισβητούμενης εξουσίας με ένα γενικά αποδεκτό ζήτημα, κατά προτίμηση τον ευρωπαϊκό προστατολισμό της χώρας» αναφέρει στη σελίδα 276. «Επιδίωκε, μέσω της

επιδοκμασίας της συμμετοχής της Ελλάδας στην ΟΝΕ, να επιδοκιμασθεί και η δική του πολιτική».

Ο πρώην πρωθυπουργός, το νέο βιβλίο του οποίου ξεπερνά κατά πολύ σε σχολαστικότητα, έμφαση στη λεπτομέρεια και παράθεση οικονομικών και ιστορικών στοιχείων ακόμη και τα προηγούμενα βιβλία του, κρίνει ευμενώς την κυβέρνηση του κ. Α. Παπαδήμου, τηρεί στάση αναμονής για τις επιδόσεις της σημερινής κυβέρνησης, αλλά δεν αφήνει παραπονούμενο τον ΣΥΡΙΖΑ αφού εκτιμά ευθέως ότι η μη εφαρμογή του μνημονίου την οποία υποστήριξε προεκλογικά το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης συνεπάγεται την αναστολή της δανειακής σύμβασης και τη μη καταβολή των χρηματοδοτήσεων. Ο κ. Σημίτης αποκλείει ότι η ευρωζώνη μπορεί να εκβιαστεί: «Η ευρωζώνη δεν δρα ευκαιριακά, παρά τις εντυπώσεις» αναφέρει. «Η μονόπλευρη καταγγελία του μνημονίου θα σήμαινε ότι παύει να υφίσταται ο κοινός δεσμός της ηθικής δέσμευσης που διασφαλίζει την κοινή προσπάθεια. Είναι κάτι που θα έθετε σε κίνδυνο το όλο σύστημα και γι' αυτό δεν πρόκειται να γίνει δεκτό».

Εν κατακλείδι, οι «σημιακοί» όλων των κομμάτων είναι βέβαιοι ότι θα εκπλαγούν ευχάριστα από το γεγονός ότι ο κ. Σημίτης αυτολογοκρίνεται λιγότερο από κάθε άλλη φορά. Παράλληλα, διαβάζοντας ανάμεσα στις γραμμές διακρίνει κανείς τη... «συγκρατημένη απαισιοδοξία» του πρώην πρωθυπουργού. Ο κ. Σημίτης προτείνει πλήθος ρεαλιστικών λύσεων, ζητεί την επαναφορά του δικού του μοντέλου διαπραγματεύσεων (το οποίο στηριζόταν στις διαρκείς άτυπες επαφές εμπειρών στελεχών της ελληνικής κυβέρνησης με ομολόγους τους στις ξένες κυβερνήσεις πριν από τις συνόδους κορυφής και τις συνεδριάσεις των Eurogroup) και βεβαίως τονίζει ότι μια νέα νοοτροπία συνεργασίας είναι αναγκαία για την Ευρώπη του μέλλοντος. Ωστόσο, ως ηγέτης που ποτέ δεν λειτούργησε με ψευδαισθήσεις, κλείνει το βιβλίο του με τη σβυλλική φράση: «Ο δρόμος για τη λύση των ευρωπαϊκών προβλημάτων θα είναι πάντα μακρύς»...

Απόσπασμα

«Δεν είχε τις οικονομικές γνώσεις που απαιτούσαν οι συνθήκες»

«Η κυβέρνηση διαβεβαίωνε ότι πραγματοποιούνταν αλλαγές που δεν είχαν γίνει επί τριάντα χρόνια. Προέβαλλε το έργο της ως το σημαντικότερο των τελευταίων δεκαετιών. Ο Πρωθυπουργός [ο κ. Γ. Παπανδρέου] ισχυριζόταν ότι η κυβέρνηση με το έργο της «άλλαξε τη νοοτροπία του Έλληνα». Η ακραία υπερβολή την έβλαψε. Ο εμίρης του Κατάρ αναδείχθηκε σε σωτήρα λόγω των δισεκατομμυρίων που επρόκειτο να επενδύσει αλλά εξαφανίστηκε... Σπς συσκέψεις με την τρόικα αρχή του υπουργείου Οικονομικών ήταν να εκφράζει την ελληνική άποψη "διαμορφώνοντάς την επί τόπου". Η έννοια της ομαδικής δουλειάς και του υπουργικού συντονισμού ήταν άγνωστη στους υπευθύνους. Η αδυναμία της ελληνικής πλευράς οφειλόταν στο γεγονός ότι τα αρμόδια στελέχη, παρά τις

καλές προθέσεις και τις ικανοποιητικές δυνατότητές τους, δεν διέθεταν την απαραίτητη γνώση, πείρα και ικανότητα για να αντιμετωπίσουν ένα τόσο πολύπλοκο πρόβλημα όπως η κρίση χρέους... Οι Έλληνες αρμόδιοι, ως νεοφώτιστοι, δεν είχαν ούτε το πνευματικό εύρος ούτε το κύρος που προσδίδει η πείρα για να χειριστούν πειστικά τα θέματα... Ο Πρωθυπουργός λειτούργησε συγκεντρωτικά σε πρωτόγνωρο βαθμό. Ο ίδιος δεν είχε τις οικονομικές γνώσεις που απαιτούνταν οι συνθήκες. Παρ' όλα αυτά, δεν συγκρότησε ένα σταθερό οικονομικό επιτελείο από πρόσωπα με ιδιαίτερες ικανότητες. Δεν ενστερνιζόταν αρχικά την άποψη μιας στενής συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πίστευε στη δυνατότητα αυτόνομης αντιμετώπισης της κρίσης χάρη στη στήριξη των ΗΠΑ».